

Concept VERSLAG

Notulen van : **Constituerend Beraad**

Gehouden op : Donderdag 5 maart 2015

Plaats : Raadszaal Nijmegen

Voorzitter : Burgemeester H. Kaiser

Genotuleerd door : Henk van den Berg

In afschrift aan : Deelnemers, Stuurgroep Regionale
Samenwerking Arnhem-Nijmegen,
Gemeentesecretarissen, Griffiers

Aanwezig

Dhr. A. Mink (Arnhem), dhr. C. van Eert (Beuningen), dhr. L. van Riswik (Druten), dhr. H. Nijland (Duiven), mevr. E. Mulder (Doesburg), mevr. Barber (Groesbeek), dhr. H. van den Berg (Heumen), dhr. Th. Peren (Lingewaard), dhr. R. Visser (Montferland), dhr. P. Baneke (Mook & Middelaar), mevr. H. Tiemens (Nijmegen), dhr. J. van Baal (Overbetuwe), dhr. E. Heinrich (Renkum), dhr. R. Haverkamp (Rheden), dhr. J. Lamers (Rijnwaarden), dhr. J.H. Klein Molekamp (Rozendaal), dhr. A. van Hout (Westervoort), mevr. A. Schaap (Wijchen), mevr. A. van Norel (Zevenaar).

Verder aanwezig: dhr. W. Dijkstra (lid Stuurgroep), dhr. G. Boeve (secretaris Stuurgroep), dhr. R. Wever (Stadsregio).

Afwezig (m.k.): dhr. H. Bruls

Verslag

1. Opening.

De voorzitter heet alle vertegenwoordigers van de 19 gemeente van harte welkom. Hij licht de agenda van het Constituerend Beraad toe. De inbreng van de vertegenwoordigers wordt door de Stuurgroep meegenomen bij de verdere ontwikkeling van het voorstel voor het Gemeenschappelijk Orgaan. Zo mogelijk zal hij, als Stuurgroep lid, de inbreng voorzien van een korte reactie.

2. Presentatie door de voorzitter

De presentatie is als bijlage bijgevoegd.

De voorzitter nodigt de vertegenwoordigers van de gemeenten uit te reageren op zijn presentatie.

Dhr. Van Baal (Overbetuwe) roept in herinnering de slagkracht van het kleine ambtelijke apparaat van de Stadsregio. Hij wijst de aanwezigen op het besluit van de gemeenteraad van Overbetuwe door het besluit voor te lezen. Hij benadrukt de voordelen van een Gemeenschappelijk Regeling (GR). Overbetuwe steunt de koers van het compromis van het Gemeenschappelijk Orgaan (GO) wanneer de meerderheid van de gemeenten dit compromis verkiest. Een duidelijk evaluatiemoment van de nieuwe samenwerking is noodzakelijk.

Dhr. Heinrich (Renkum) plaats de volgende opmerking n.a.v. de ontvangen brief van 2 maart 2015:

- moeite met het beeld dat wordt geschetst dat een GO tussen een Centrumgemeente (CG) en de individuele gemeente lijkt te staan.
- In de brief is sprake van stemverhouding. Waarom? Een GO is toch een overlegplatform?
- Renkum wil de rol van de overheid in de Triple Helix-samenwerking zo klein mogelijk houden. De twee andere O's nemen het voortouw. De Overheid moet ervoor waken dat zij hun eigen bestuurlijke agenda in een dergelijke samenwerking doordrukken.

Dhr. Klein Molekamp (Rozendaal) wijst erop dat het bestuur van een GO een spilfunctie heeft tussen het GO en de CG. Constateert dat Bureau Brussel, binnen het GO, ook is opgehangen aan een CG.

Hij is nieuwsgierig welke instrumenten de Stuurgroep ziet om nakoming van afspraken af te dwingen. Dit lukt in het huidige steviger construct van de WGR+ in ieder geval niet.

De financiën zijn voor vele gemeenten een reële randvoorwaarden voor voortzetting van regionale samenwerking. Aan welke bedragen denkt de Stuurgroep?

Verslag Constituerend Beraad

Dhr. Haverkamp (Rheden): is blij dat de vormdiscussie nu achter de rug is en dat we ons kunnen richten op de inhoud en invulling van de samenwerking. Hij brengt de volgende punten naar voren:

- Van mening dat de omvang van het bestuur zeer beperkt moet zijn.
- de stemverhouding zal niet als de huidige stemverhouding binnen de Stadsregio kunnen zijn. Een voorstel van allen 1 stem met een iets zwaardere stem voor Arnhem en Nijmegen is denkbaar. Hij sluit hierbij aan bij de inbreng van de gemeente Renkum waarbij is opgemerkt dat een GO een overlegplatform is; een adviesorgaan voor de samenwerkende gemeenten. In dat licht is een stemverhouding minder of niet relevant.
- geen voorstander van de suggestie om een 4^e portefeuillehoudersoverleg Milieu&Duurzaamheid te creëren. Toegevoegde waarde niet overtuigend.
- De gemeente Rheden heeft in haar MJPB voor 2015 reeds een korting van 50% op de inwonerbijdrage groot €3.07 toegepast. Rheden heeft uitgesproken in principe bereid te zijn een bijdrage van € 1,00 voor de Triple Helix beschikbaar te stellen. Hij roept de deelnemende gemeenten op in het begin allemaal een kleine bijdrage te leveren aan de gezamenlijke taken.

Mevr. Barber (Groesbeek) meldt dat er nog geen raadsstandpunt van Groesbeek beschikbaar is, wat haar noopt om geen inhoudelijke bijdrage te leveren. Zij heeft afgelopen week in het portefeuilleoverleggen Mobiliteit getuige mogen zijn van de wijze waarop in het dossier Doelgroepenvervoer invulling gegeven wordt aan nieuwe gemeenschappelijk samenwerking. Zij is daarvan geschrokken.

Dhr. Van Hout (Westervoort) is er van overtuigd dat regionale samenwerking aan bestuurs- en slagkracht zal inboeten door de keuze voor een GO. Hij hoort een belangrijk aantal vertegenwoordigers van gemeenten uitspreken dat de ambitie hoger ligt dan de voorgestelde samenwerking binnen een GO. Verder is het hem niet duidelijk hoe het GO via doormandatering de centrumgemeente zou kunnen aansturen.

Mevr. Schaap (Wijchen) sluit aan bij de woorden van dhr. Van Hout. Ook twijfel over de afname van de bestuurlijke drukte. Ze vraagt zich af waarom binnen een GO-samenwerking een stemverhouding noodzakelijk is.

Mevr. Van Norel (Zevenaar) betreurt het dat de discussie weer gaat over de vorm en niet over de inhoud. Het gebrek aan informatie over de inhoud bleek voor de gemeenteraad zodanig onoverkomelijk dat het niet mogelijk bleek het gevraagde principebesluit te nemen.

Van mening dat de stemverhouding binnen een GO op basis van gelijkwaardig moet worden ingericht. Het gaat te ver om alle deelnemende gemeenten een plek te geven in het bestuur van het GO, maar een regionale spreiding acht zij noodzakelijk.

In de verhouding tussen de portefeuillehoudersoverleggen en het bestuur, is zij van mening dat het primaat bij de portefeuilleoverleggen dient te liggen. Het creëren van een 4^e portefeuillehoudersoverleg juicht Zevenaar toe. Het bundelen van krachten geeft opbrengst.

Over de hoogte van de financiële bijdrage van de deelnemende gemeenten kan pas een uitspraak worden gedaan als er duidelijkheid is over de inhoud en uitwerking van de samenwerking. Dan volgt de uitspraak of de gemeenten bereid zijn een dergelijk bedrag te betalen.

Dhr. Lamers (Rijnwaarden): Rijnwaarden kan zich vinden in de voorgestelde samenwerking via een GO. Over het vraagstuk van de stemverhouding is Rijnwaarden voorstander van een 1 op 1 variant. Hij doet een oproep om de samenwerking *Smart* in te richten zodat de samenwerking op een voordelige wijze kan plaatsvinden. De eventuele bijdrage van de gemeenten dient gebaseerd te worden op een bijdrage per inwoner.

Het voorgestelde 4^e portefeuillehoudersoverleg Milieu&Duurzaamheid kan prima worden ondergebracht bij het portefeuilleoverleg Economie.

Mevr. Tiemens (Nijmegen): de gemeente Nijmegen streeft naar hartelijke relaties tussen de stad en ommelanden. De voorgestelde samenwerking binnen een GO heeft niet de eerste voorkeur van Nijmegen. Twijfels bij de geschetste afname van de bestuurlijke drukte. De raad van Nijmegen heeft aandacht gevraagd voor de democratische legitimiteit van de samenwerking; vrees dat de samenwerking van de raad af komt te staan. Een 4^e portefeuillehoudersoverleg wordt door Nijmegen toegejuicht.

Dhr. Mink (Arnhem): wijst de aanwezigen erop dat de samenwerking via een GO voor Arnhem een compromis is. Het toevoegen van een 4^e portefeuillehoudersoverleg wordt door Arnhem onderschreven. Arnhem is voorstander om de Provincie Gelderland te betrekken bij de Triple Helix-samenwerking. De kennisinstellingen en het bedrijfsleven moeten na de opstart *the lead* nemen in deze samenwerking.

Verslag Constituerend Beraad

Dhr. Van Eert (Beuningen) stelt de aanwezigen de vraag of de voorgestelde samenwerking met een GO het antwoord is op de uitdagingen waarvoor de regio staat. Is het voorstel voor een GO consistent bijvoorbeeld over het vraagstuk van bestuurlijke drukte? Moeten we niet beter snappen waar een GO voor staat om de opgave de baas te kunnen? Is er een helder beeld wat er uit de boedel van de stadsregio komt? Hij ziet vooralsnog nog niet hoe het GO de antwoorden kan geven.

Veel woorden gesproken over de toekomstige financiële bijdragen. Voor Beuningen staat de ambitie voorop. Wanneer bij deze ambitie geen passende financiële bijdrage wordt gelegd door de deelnemende gemeenten dan moeten wij ons binnen de Stadsregio afvragen wat we werkelijk willen.

Over de vraag of er ruimte moet worden gemaakt voor een 4^e portefeuillehoudersoverleg Milieu&Duurzaamheid past naar de mening van Beuningen maar een antwoord: in de geest van de door de voorzitter geschetste samenwerking moet de portefeuillehouders dit gewoon doen als men vindt dat het meerwaarde heeft.

Dhr. Van Riswik (Druuten): Druuten ziet vooralsnog niet het enthousiasme in de samenwerking binnen een GO. Hij stelt vragen bij de geschetste Governance. Bij hem komt het beeld op dat met het vertrapen van 1 insect, de Stadsregio, er 10 nieuwe verbanden voor terugkomen. Het gevoel overheerst dat het bekende kind met het badwater wordt weggegooid. Is het niet mogelijk om, voor die gemeenten die dat willen, samen te werken binnen een Modulaire Gemeenschappelijke Regeling?

Door een voormalige voorzitter van de Stadsregio is de Stadsregio vergeleken met Ryanair: goedkoop en effectief. Heb nu het idee dat we nu een reisbureau aan het bouwen zijn.

Tenslotte wijst hij alle aanwezigen er op dat de gemeente Druuten geen verantwoordelijkheid draagt voor het Sociaal Plan dat door de Stadsregio is opgesteld.

Dhr. H. Nijland (Duiven): de gemeente Duiven is kritisch positief over de voorgestelde samenwerkingsvorm. Het 4^e portefeuillehoudersoverleg mag er komen.

De belangrijkste vraag is evenwel hoe we binnen de samenwerking komen tot een borging van de afspraken? Deze vraag wil hij graag beantwoord krijgen.

De samenwerking tussen (kleine) gemeenten en de centrumgemeente wordt vastgelegd in bilaterale afspraken. Dit is een beproefde methode die naar tevredenheid werkt. Vanuit dat licht gezien is het vraagstuk rond stemverhoudingen moeilijk te plaatsen.

Mevr. Mulder (Doesburg): de gemeente Doesburg is afwachtend hoe de samenwerking binnen een GO gaat ontwikkelen. Een concreet beeld hoe de nieuwe samenwerking gaat functioneren, bestaat nu nog niet. Doesburg is voorstander van een gepland evaluatiemoment. Wanneer er een portefeuillehoudersoverleg Milieu&Duurzaamheid wordt gecreëerd zal Doesburg daar ongetwijfeld aan deelnemen.

Door de gemeente Doesburg is nog geen uitspraak gedaan over de hoogte van de bijdrage.

Wellicht kan de stemverhouding zoals binnen de ODRA afgesproken een mogelijke oplossing voor het vraagstuk van stemverhoudingen zijn. Ten slotte; we moeten zorgen dat we aan het werk gaan; slagvaardigheid is geboden. De woorden zoals die door dhr. Van Eert zijn uitgesproken worden dan ook van harte onderschreven.

Dhr. Van den Berg (Heumen): de gemeente Heumen ziet een GO als een compromis: Heumen had graag verder willen gaan. De contouren zijn door de brief en de presentatie inmiddels helder. Heumen zal het voorstel voor de GO toetsen op twee criteria:

- bestuurlijke drukte
- slagkracht.

Hij is voorstaande van een 4^e portefeuillehoudersoverleg. Hij roept hierbij in herinnering de samenwerking in De Groene Kracht, die zeer succesvol bleek.

Dhr. Peren (Lingewaard): Lingewaard heeft de voorkeur uitgesproken voor een Openbaar Lichaam. Hij heeft sterke twijfels of het compromis een gedragen compromis is.

Aandachtspunten voor de samenwerking binnen het GO zijn de slagkracht en de stemverhouding. Wellicht dat de stemverhouding zoals deze door de EU wordt gëanteerd een oplossing is.

Dhr. Visser (Montferland): de gemeente Montferland steunt de keuze voor het GO. De onlangs gehouden kerntakendiscussie heeft geresulteerd in de uitspraak dat de gemeente Montferland niet kiest voor de samenwerking binnen de Triple Helix. Mogelijk sluit de Montferland later alsnog aan wanneer er een concreet voorstel ligt.

Verslag Constituerend Beraad

Dhr. Baneke (Mook & Middelaar): de gemeente heeft een duidelijke voorkeur voor een zwaarder contract: de GR. Hij heeft nu een jaar ervaring met het werken met een GR binnen het Rijk van Nijmegen en een GO met de gemeenten in Noord-Limburg. Als ervaringsdeskundige de sterke voorkeur voor een (M)GR. Hij vreest de bestuurlijke drukte bij een GO.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng. Hij komt tot de conclusie dat de samenwerking binnen met een GO getoetst wordt op twee criteria:

- meer slagkracht,
- minder bestuurlijke drukte.

Begrijp van onder meer dhr. Van Hout dat hij vreest dat de samenwerking in een GO leidt tot afname van bestuurskracht. Deze mening wordt door meerderen gedeeld. Het is aan de Stuurgroep om de aanwezige scepsis weg te nemen. U moet zich goed realiseren dat de zo gewenste slagkracht van de samenwerking vanuit de gemeente zelf moet komen. Het is de uitdaging om de bereid gedragen wens tot samenwerking te synchroniseren.

Constateer ook dat er een voorkeur is voor een andere vorm van samenwerking en hoe daarmee de politiek-bestuurlijke verhoudingen liggen.

Hij vindt het een prima voorstel om, naast het voornemen van de Stuurgroep om de vinger continue aan de pols te houden, om een evaluatiemoment vast te leggen in 2016.

. Het vraagstuk van de stemverhouding is irrelevant bij een GO in de pure vorm van deze samenwerking. Het signaal dat afgegeven wordt is helder. Ook de genoemde suggesties van de ODRA en de EU. Maar daar waar stemverhoudingen nodig blijken te zijn, dan naar redelijkheid en billijkheid.

Het gebruik van het begrip doormandateren is wellicht in dit verband niet correct. Het GO kan voorstellen wat zij willen, maar het zijn de gemeenten die uiteindelijk beslissen. Het moge duidelijk zijn dat de verordende bevoegdheid bij de gemeenteraden ligt.

Bureau Brussel wordt binnen het GO gebracht en ondergebracht bij één gemeente (Arnhem).

Bij de inrichting van het GO wordt uitgegaan van een lichte constructie. Hiervoor is een zeer beperkt budget nodig. Maar samenwerking is er niet voor niks; dit betekent wel dat de individuele gemeenten allemaal een bijdrage moeten leveren om de samenwerking succesvol te laten worden.

De omvang van het bestuur is door velen genoemd. Alle gemeenten moeten formeel deel uitmaken van het bestuur. Mogelijkheden worden onderzocht om een kleiner slagvaardige bestuursvorm in te richten. Hierbij ook de inrichting en bemensing van de portefeuillehoudersoverleggen betrekken. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor de Stuurgroep.

Door mevr. Braber is het doelgroepenvervoer genoemd. Een snelle, slimme en slagvaardige oplossing in de geest van de nieuwe samenwerking vormt de testcase, aldus de voorzitter. Lukt dit de gemeenten niet, dan verdampen alle mooie woorden die ik vanmiddag gesproken heb.

Door Nijmegen is ook vandaag aandacht gevraagd voor de rol van de gemeenteraad. Ook anderen hebben de wens uitgesproken om de raden te betrekken bij het GO. Ik zeg u toe dat de Stuurgroep zal bezien in welke vorm dat mogelijk kan zijn.

Het standpunt van de gemeente Beuningen heb ik goed verstaan: wanneer je echt op inhoud en taken gaat, dan kom je bij een andere vorm uit dan nu gekozen is. Maar belangrijk is ook de oproep aan alle gemeenten om het commitment uit te spreken aan de samenwerking via het GO. De opstelling van Beuningen over een 4^e portefeuillehoudersoverleg past binnen de nieuwe samenwerkingsfilosofie

In reactie op de gemeente Druten zegt de voorzitter toe dat de Stuurgroep in de verdere stukken een meer zakelijke toon zal gebruiken. Hij herhaalt zijn eerdere uitspraak dat de bewijslast rond het vraagstuk van bestuurlijke drukte en daadkrachtig bestuur nu bij de Stuurgroep ligt.

De voorzitter spreekt de hoop uit dat de gemeente Montferland, als verbindingsstuk naar de Achterhoek, uiteindelijk ervoor kiest te participeren in de Triple Helix.

Verslag Constituerend Beraad

Ten slotte zegt de voorzitter toe spoedig af te reizen naar Mook & Middelaar om met dhr. Baneke, als één van de weinigen onder de aanwezigen die zich ervaringsdeskundige mag noemen, in gesprek te gaan om zijn ervaringen te vernemen.

De voorzitter concludeert dat de inbreng van de aanwezigen heeft geleid tot een lijst van uitwerkingspunten. Deze lijst is het huiswerk voor de komende weken. De verdere uitwerking wil hij evenwel niet alleen doen; hij wil 2 collega's vragen hem daarbij te helpen; samen op te trekken bij de verdere concretisering. Hij nodigt daartoe dhr. Van Eert en dhr. Van Hout uit. De voorzitter begrijpt uit de reacties van zijn collega's dat zij de uitnodiging aanvaarden en dat de overige aanwezigen hiermee instemmen.

Op dit moment wordt er gewerkt aan een planning. Besluitvorming over de nieuwe samenwerking is gepland voor 1 juli 2015. De Stuurgroep wil op 7 april een voorstel vaststellen. De planning wordt afgestemd met de gemeentesecretarissen en de griffiers zodat een zorgvuldige besluitvorming mogelijk is. De voorzitter stelt voor, alvorens het voorstel van de Stuurgroep naar de gemeenten gaat, een 2^e vergadering van het Constituerend Beraad bijeen te roepen om het voorstel te bespreken. Dit zal dan medio april worden.

Binnen de Stuurgroep is een werkverdeling gemaakt. De burgemeester van Arnhem trekt het GO, de burgemeester van Nijmegen de Triple Helix. Dhr. Bruls kan u informeren over de voortgang van de Triple Helix.

3. Portefeuilleoverleggen; stand van zaken.

De Stuurgroep heeft de wethouders van Arnhem en Nijmegen gevraagd met voorstellen te komen. De portefeuillehouders Wonen hebben deze taak nagenoeg afgerond en kunnen het voorstel voorleggen aan hun collega-portefeuillehouders.

De portefeuillehouders Economie zijn 1 keer bij elkaar geweest en spreken elkaar volgende week weer. De portefeuillehouders Mobiliteit hebben zich tot nu toe voornamelijk gericht op een oplossing voor het doelgroepenvervoer.

Mevr. Van Norel heeft vernomen dat van de provincie Gelderland een brief verwacht kan worden waarin verzocht wordt spoed te betrachten. Zij vraagt aandacht hiervoor.

4. Rondvraag.

- Dhr. Van Eert vraagt bij de voorstellen de rol van de provincie nadrukkelijk te betrekken temeer omdat de gemeentelijke samenwerking voor de provincie belangrijk wordt gevonden. De voorzitter zegt dit toe.
- Dhr. Van Baal maakt zich zorgen over de ordentelijke besluitvorming. De vraag wordt gesteld of de huidige verordende bevoegdheid van de Stadsregio niet kan worden gebruikt voor een oplossing voor het Doelgroepenvervoer.
- Dhr. Haverkamp vraagt of een vergelijkbare bijeenkomst ook wordt belegd voor de Triple Helix? De voorzitter zal deze vraag meenemen naar de Stuurgroep.

Niets meer aan de orde zijnde dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun constructieve inbreng. Met dit Constituerend Beraad is een verdere stap gezet in de opbouw van de gemeentelijke samenwerking binnen de Stadsregio.

Bijlage: presentatie.

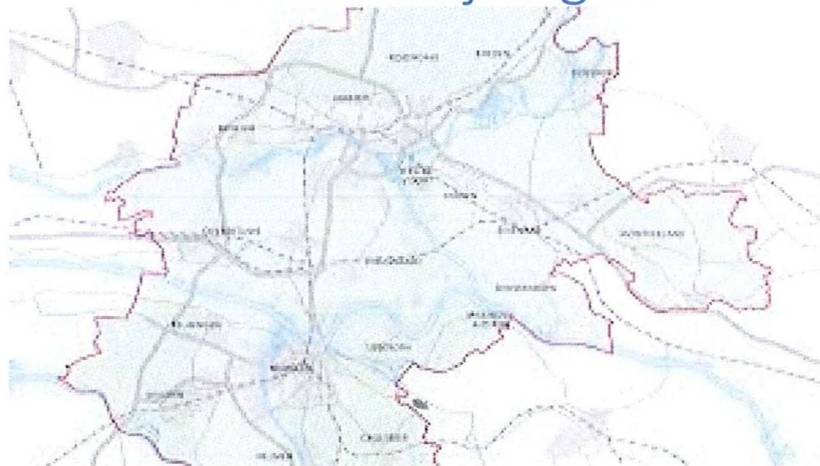
Constituerend Beraad

Agenda

1. Welkom
2. Presentatie door H. Kaiser
3. Portefeuilleoverleggen: stand van zaken
4. Samenvatting

Regionale samenwerking Arnhem Nijmegen

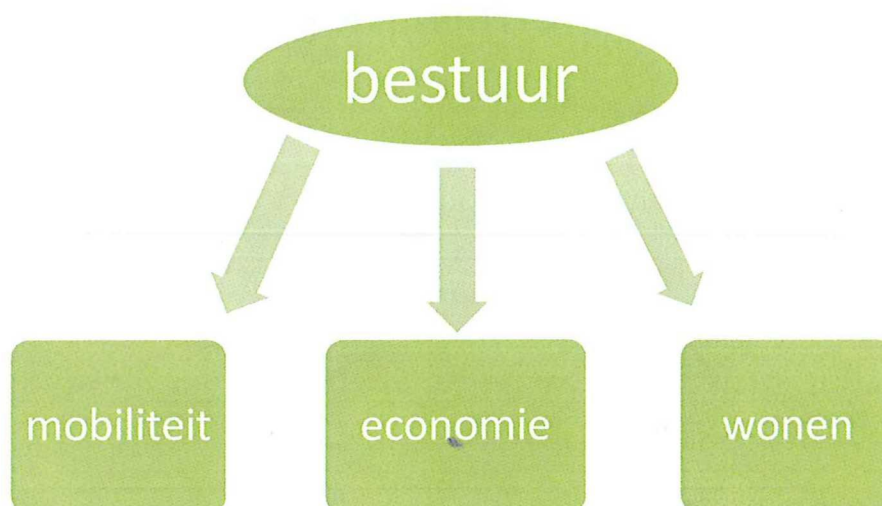

Voorstel Stuurgroep

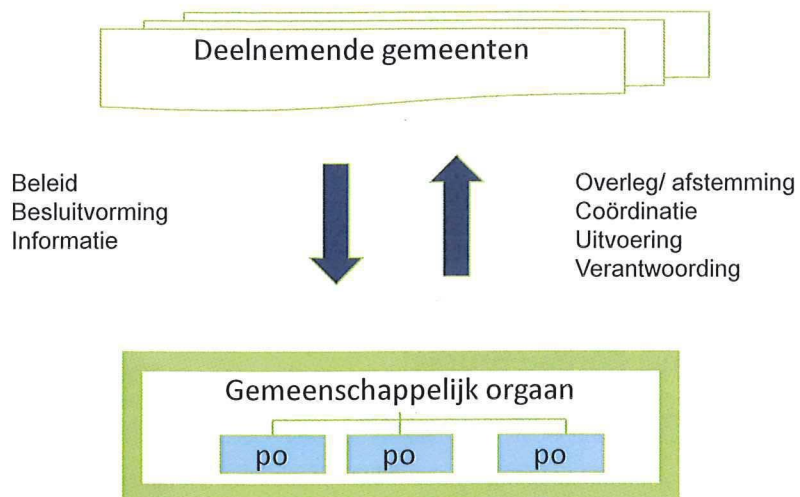
- Breed draagvlak voortzetting samenwerking:
 - Flexibele en lichte vorm
 - Flexibel takenpakket
 - Gewenste schaal, eenvoudige werkvorm
 - Praktische oplossing uitvoeringsvraagstukken
- Samenwerking via:
 - Triple Helix (TH)
 - Gemeenschappelijk Orgaan (GO)

3

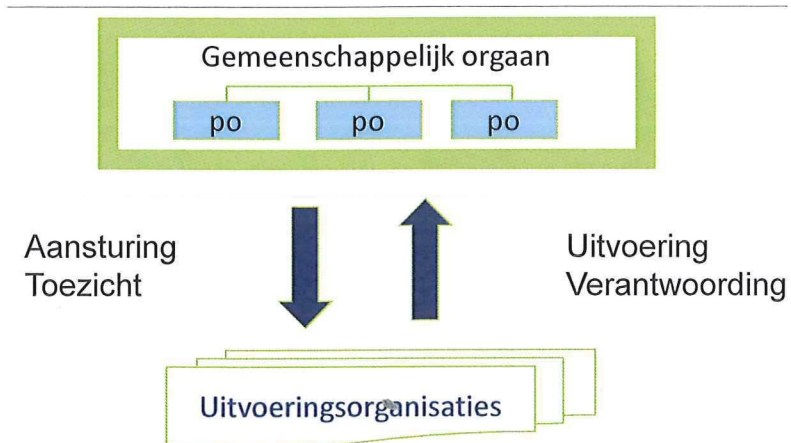
Gemeenschappelijk Orgaan

Beleidsvoorbereiding

Uitvoering

Bespreekpunten

- Governance GO
- Ambtelijke ondersteuning
- Financiën
- 4^e portefeuilleoverleg Milieu & Duurzaamheid
- Toekomst Bureau Brussel
- wensen/ bemerkingen gemeenten

